Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ROCZNIKI POLSKIEGO TOWARZYSTWA MATEMATYCZNEGO
SERIA V: DYDAKTYKA MATEMATYKI 28 (2005)

SETNA ROCZNICA URODZIN PROFESOR ANNY ZOFII KRYGOWSKIEJ

Marianna Ciosek
Akademia Pedagogiczna, Kraków

Jubileusz setnej rocznicy urodzin Anny Zofii Krygowskiej

Dnia 22 listopada 2004 roku w Akademii Pedagogicznej w Krakowie odbyła się — zorganizowana przez Instytut Matematyki — Sesja Naukowa z okazji setnej rocznicy urodzin Profesor Anny Zofii Krygowskiej, nauczyciela różnych typów szkół, znanej w Polsce i poza jej granicami wielkiej uczonej, współtwórcy dydaktyki matematyki jako dyscypliny naukowej, uczonej, która przez blisko 40 lat swojego życia związana była z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Krakowie (obecnie Akademia Pedagogiczna), uzyskując tytuł doktora honoris causa tej uczelni.

Mimo niesprzyjającej pogody w Sesji uczestniczyło około 130 osób. Siedem z nich to pracownicy zagranicznych uczelni i instytucji naukowych: prof. J. Adda (Uniwersytet 7 w Paryżu i Uniwersytet w Lyonie), dr M. Ticha (Czeska Akademia Nauk, Uniwersytet Karola w Pradze), prof. B. Novak i dr A. Stepenova (Uniwersytet w Olomouc), prof. F. Kuřina (Uniwersytet w Hradec Králové), prof. V.A. Gusev (Państwowy Pedagogiczny Uniwersytet w Moskwie) oraz prof. G. L. Lukankin (Okręgowy Pedagogiczny Uniwersytet w Moskwie).

Poza wymienionymi już gośćmi, uczestnikami Sesji byli pracownicy instytutów matematyki: Wyższej Szkoły Matematyki i Informatyki w Białymstoku, Kolegium Nauczycielskiego w Bielsku-Białej, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Opolskiego, Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Politechniki Rzeszowskiej, Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, w tym doktoranci Pani Profesor.

Na uwagę zasługuje fakt, że w uroczystości wzięło udział 11 profesorów matematyki (reprezentowali oni: wspomniane wcześniej uniwersytety w Moskwie, Uniwersytet Jagielloński, Akademię Świętokrzyską w Kielcach, Akademię Górniczo-Hutniczą oraz Akademię Pedagogiczną w Krakowie), a także przedstawiciele innych dyscyplin: filologii polskiej, filozofii i socjologii, fizyki, geografii i pedagogiki.

Licznie reprezentowani byli także nauczyciele matematyki, którzy znali Panią Profesor jako wykładowcę na studiach, byli jej magistrantami bądź współpracowali z Nią w ramach eksperymentów programowych.

Nie zabrakło też przedstawicieli instytucji oświatowych, przedstawicieli Zarządu Polskiego Towarzystwa Matematycznego, Stowarzyszenia Nauczycieli Matematyki oraz redakcji czasopism: *Dydaktyka Matematyki* i *Matematyka*.

Znaczną grupę uczestników Sesji stanowili studenci — głównie matematyki z AP w Krakowie, ale także studenci z Francji i Republiki Czeskiej, odbywający staż w ramach programu Erasmus.

Dzięki staraniom prof. S. Turnaua mieliśmy przyjemność gościć troje przedstawicieli Stowarzyszenia Rodu Krygowskich, o istnieniu którego większość z nas usłyszała po raz pierwszy.

Uroczystość przebiegała według następującego programu:[1]

10:00-14:00 Część naukowa

— Otwarcie Sesji przez Dyrektora Instytutu Matematyki – dr hab., prof. AP Bogdana J. Noweckiego.

— Wystąpienie JM Rektora AP — prof. dr hab. Michała Śliwy.

— Wysłuchanie nagrania fragmentu wykładu A.Z. Krygowskiej.

Referaty naukowe dotyczące działalności prof. A.Z. Krygowskiej:

- Prof. Josette Adda (Uniwersytet 7, Paryż, Francja)
  Formalizm zdegenerowany w sensie A.Z. Krygowskiej.
- Prof. RNDr. František Kuřina (Uniwersytet Hradec Králové, Republika Czeska)
  Anna Zofia Krygowska i czeska dydaktyka matematyki.
- Dr Zdzisława Dybiec (Uniwersytet Jagielloński)
  Umiłowała szkołę.

[1]Przed rozpoczęciem Sesji uczestnicy mieli możliwość odwiedzenia grobu A.Z. Krygowskiej (Cmentarz Rakowicki: kwatera LXIII, rząd I, grób 19).

- Prof. dr hab. Jan Konior (Uniwersytet Śląski, Katowice)
  Niektóre nurty działalności Profesor A.Z. Krygowskiej oraz Jej koncepcja dydaktyki matematyki.
- Dr hab., prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego Stefan Turnau
  Anna Zofia Krygowska jako matematyk.
- Prof. dr hab. Helena Siwek (Akademia Pedagogiczna, Kraków)
  Profesor Anna Zofia Krygowska — niezwykły człowiek, tytan pracy.
- Dr hab., prof. AP Bogdan Jan Nowecki (Akademia Pedagogiczna, Kraków)
  Perspektywiczne idee Profesor Anny Zofii Krygowskiej odnoszące się do dydaktyki i nauczania matematyki oraz kształcenia nauczycieli.

14:15-15:30 Posiłek w hotelu „Krakowiak".

16:00-18:00 Część wspomnieniowa

Pani Profesor w naszych wspomnieniach

W czasie uroczystego powitania gości prof. B.J. Nowecki zwrócił uwagę na grupę nauczycieli — byłych studentów Profesor Krygowskiej, reprezentujących rocznik kończący studia w 1966 roku. Wyróżnił wśród nich małżeństwo z Leska — M. i S. Lelków — *którzy nie dość, że sami ukończyli studia matematyczne na WSP w Krakowie, to jeszcze przysłali na nasz wydział trójkę swoich dzieci.* Szczególnie ciepło powitał też Pan Dyrektor emerytowanych pracowników Instytutu Matematyki AP w Krakowie, w tym wieloletnią sekretarkę Zakładu Dydaktyki Matematyki — panią Krystynę Tutak — *prawą rękę Profesor Krygowskiej we wszystkich sprawach technicznych.* Witając studentów, prof. B.J. Nowecki podkreślił obecność stażystów z Francji, którzy, jak powiedział, występują tu niejako w charakterze symbolu, ponieważ Pani Profesor pracowała także ze studentami w tym kraju.

W swoim wystąpieniu Rektor AP — prof. dr hab. Michał Śliwa — powiedział, że widoczne na ekranie zdjęcie Jubilatki przywołuje mu Jej postać z lat sześćdziesiątych, kiedy spotykał Ją na obradach senatu Uczelni, w których uczestniczył jako przedstawiciel studentów. Zapamiętał Panią Profesor jako osobę bardzo konkretną oraz wyjątkowo życzliwą wobec spraw pracowników i studentów. Wyraził wiarę w to, że gdyby była tu obecna, byłaby bardzo szczęśliwa z tego powodu, iż uczniowie stworzonej przez nią szkoły dydaktyki matematyki — tak licznie tu zebrani — kontynuują Jej dzieło. Dokonania Pani Profesor — stwierdził Rektor — wychodzą poza nasz kraj, oddziałując szczególnie na reprezentowane tu dziś kraje Europy środkowowschodniej, ale także

zachodnie, szczególnie Francję. Mówca powiedział, że Pani Profesor Krygowska jest znakiem rozpoznawczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, a dzisiejsza uroczystość sięga do korzeni Uczelni, do jej tożsamości. Kończąc wypowiedź, JM Rektor życzył zebranym owocnego spotkania oraz tego, by ich działania na polu dydaktyki matematyki przyczyniły się do wzrostu liczby znawców i sympatyków tej trudnej dziedziny, jaką jest matematyka.

Naukową część Sesji, prowadzoną przez prof. S. Turnaua, rozpoczął fragment odtworzonego z taśmy magnetofonowej wykładu dla studentów, wygłoszonego przez samą Jubilatkę. Swoim charakterystycznym, dźwięcznym, czystym głosem Pani Profesor mówiła o tym, że:

1) *ucho nauczyciela powinno być nastawione na drgnienia umysłów uczniów*; w swoich sposobach prowadzenia lekcji nauczyciel powinien uwzględnić postawy uczniów wobec różnorodności rozwiązywanych w klasie zadań;
2) żadne pojęcie matematyczne nie jest uformowane od razu po jego wprowadzeniu; każde z nich kształtuje się przez cały okres nauczania; jest oświetlane coraz to z innej strony;
3) tradycyjnej zasadzie długotrwałego ćwiczenia każdej operacji matematycznej oddzielnie należy przeciwstawić nowoczesną zasadę dydaktyczną — łączenia, najwcześniej jak to możliwe, operacji z operacją do niej odrotną.

Następnymi punktami programu były trzy referaty, wygłoszone w kolejności zgodnej z programem.

Po półgodzinnej przerwie rozpoczęła się druga część naukowa Sesji (prowadzona przez M. Ciosek). Pierwszym punktem była prezentacja fotografii z różnych okresów życia Jubilatki. Pokazowi towarzyszyła muzyka Mozarta, o której Pani Profesor zwykła była mówić: *Kiedy słucham Mozarta zupełnie mi się wydaje czasem, jakbym była w jakimś strumieniu czystej, zimnej wody*[2].

Następnie uczestnicy wysłuchali czterech kolejnych referatów naukowych[3].

Prof. RNDr Bohumil Novak (zaproszony do zabrania głosu w ramach referatu prof. H. Siwek) przypomniał o swoich wizytach w Krakowie, o współpracy Profesor Krygowskiej z dydaktykami czeskimi oraz Jej wpływie na rozwój dydaktyki matematyki w Czechosłowacji. Po referatach prof. M. Korcz odczytała wyniki posiedzenia Jury Konkursu im. A. Z. Krygowskiej na najlepszą pracę studencką z dydaktyki matematyki — z dwóch ostatnich edycji.

[2]Z artykułu *Profesor Zofia Krygowska o sobie (marzec 1985)*, Dydaktyka Matematyki 12, 1990.

[3]Wszystkie referaty wygłoszone na Sesji są drukowane w tym numerze *Dydaktyki Matematyki*.

Ostatnim punktem tej części Sesji było odczytanie przez prowadzącą uroczystych adresów nadesłanych przez osoby, które z ważnych powodów nie mogły wziąć udziału w Sesji.

Popołudniową część Sesji (prowadzoną przez M. Ciosek) rozpoczął referat W. Krygowskiego — przedstawiciela Stowarzyszenia Rodu Krygowskich. Potem Panią Profesor wspominali[4]: prof. V. A. Gusev, prof. G. L. Lukankin, prof. Z. Moszner, dr M. Legutko, mgr M. Lelek, dr Z. K. Charzyński, prof. H. Siwek, prof. B. J. Nowecki, dr I. Trzcieniecka-Schneider, prof. Z. Uryga, dr M. Ciosek.

Na zakończenie części wspomnieniowej Sesji prowadząca podziękowała wszystkim gościom za udział w uroczystości, wyrażając nadzieję, że nie jest to ostatnie spotkanie poświęcone dziełu i osobie Anny Zofii Krygowskiej.

Jako pamiątkę uczestnicy otrzymali od organizatorów broszurkę z wybranymi cytatami i kopiami zdjęć Jubilatki. Mieli także możliwość obejrzenia plakatów przygotowanych i omówionych przez prof. H. Siwek w pierwszej części Sesji, ujmujących dokonania Pani Profesor Zofii Krygowskiej.

Zarówno głos Pani Profesor Krygowskiej odtworzony z taśmy, jak i zdjęcia, Jej ulubiona muzyka Mozarta oraz dekoracja sali — urodzinowy bukiet stu róż — dostarczył uczestnikom Sesji wielu wzruszeń.

[4]Referat i niektóre z tych wspomnień są drukowane w tym numerze *Dydaktyki Matematyki.*